

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/50/2020
Identifikačné číslo spisu:	2116011182
Dátum vydania rozhodnutia:	01.06.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2116011182.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martiny Zeleňakovej, na neverejnom zasadnutí konanom 1. júna 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. A. a spol., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného B. A. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Igora Ribára proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. júla 2018, sp. zn. 5 To 79/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného B. A. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) v poradí druhým rozsudkom z 22. marca 2018, sp. zn. 24 Tk 1/2016, uznal obvineného B. A. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. na skutkovom základe v rozsudku uvedenom. Okrem B. A. v konaní ako obžalovaní vystupovali aj S. M., W. L., K. K., X. G., Z. I., A. A..

Okresný súd obvinenému podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) rokov, podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. ho pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu s maximálnym stupňom strázenia a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia vecí identifikovaných vo výrokovej časti rozsudku.

Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na podklade odvolania prokurátora, B. A. a W. L., v poradí druhýkrát v tejto veci rozhodol rozsudkom z 19. júla 2018, sp. zn. 5 To 79/2018, tak, že výrokom I. podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu vo vzťahu k K. K., X. G., Z. I. a A. A. a podľa § 322

ods. 3 Tr. por. sám v tejto časti rozhodol. Výrokom II. podľa § 319 Tr. por. odvolania B. A. a W. L. zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený B. A. prostredníctvom obhajcu dovolanie vo svoj prospech, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g) Tr. por., teda že súd rozhodol v nezákonnom zložení, zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. obvinený namietal, že okresný súd rozhodoval v nezákonnom zložení, a to s poukazom na § 246 a § 277 ods. 5 Tr. por. Po podaní obžaloby bola vec pridelená senátu v zložení JUDr. Katarína Batisová, Anna Gunišová a Pavlína Kramárová, náhradným predsedom senátu bol JUDr. Ladislav Réves a náhradnými členmi senátu Petr Paul a Mgr. Ľubomír Jedlička. Na hlavnom pojednávaní sa od 29. mája 2017 nezúčastňoval Mgr. Ľubomír Jedlička a dňa 22. júna 2017 sa pojednávania nezúčastnila ani Pavlína Kramárová, s čím sa súd prvého stupňa procesne nevysporiadal, nevydal uznesenie a dôvod neúčasti danej osoby nezisťoval. Predsedníčka senátu nekonala v zmysle § 246 Tr. por. a dňa 22. júna 2017 okresný súd pojednával v nezákonnom zložení, keďže do konania nenastúpil náhradný sudca. Na tomto pojednávaní došlo k oznámeniu zmeny právnej kvalifikácie. Na pojednávaní dňa 11. júla 2017 nebola prítomná JUDr. Katarína Batisová, ale JUDr. Ladislav Revés ako náhradný sudca rozhodol sám o svojom nástupe do konania. Vzhľadom na krátky odstup medzi pojednávaniami nie je podľa obvineného jasné, prečo o vstupe náhradného sudcu nerozhodla riadne predsedníčka senátu, nakoľko už 22. júna 2017 musela mať vedomosť, že 11. júla 2017 nebude prítomná. Následne sa v konaní pokračovalo s Annou Gunišovou a Pavlínou Kramárovou a náhradným prísediace Petrom Paulom. Predseda senátu JUDr. Ladislav Revés sa s procesným pochybením v podobe absencie Pavlíny Kramárovej už nezaoberal. Týmto postupom došlo podľa dovolateľa k porušeniu § 246 ods. 2 Tr. zák., keďže prísediaca Pavlína Kramárová sa už nemala zúčastňovať hlavných pojednávaní z dôvodu jej absencie na predchádzajúcom pojednávaní. Dňa 17. augusta 2017 sa v pojednávaní pokračovalo v zložení senátu JUDr. Ladislav Revés, Anna Gunišová a Peter Paul. Až po vykonaní niektorých procesných úkonov v nekompletnom zložení predseda senátu oznámil, že namiesto členky senátu Pavlíny Kramárovej vystupuje Peter Paul. Krajský súd, hoci uvedené námietky boli obsahom opravného prostriedku, neposkytol bližšiu úvahu, prečo uvedené procesné pochybenia nemajú charakter závažných pochybení, a rozhodnutie súdu prvého stupňa nezrušil. Dovolateľ zdôraznil, že na rozhodovaní súdu sa môže zúčastniť len ten sudca, ktorý bol účastný na celom hlavnom pojednávaní, čo vyplýva najmä zo zásady bezprostrednosti konania. Nemožno sa preto stotožniť s názorom odvolacieho súdu, že v danom prípade je rozhodujúca skutočnosť, že náhradný sudca a náhradný prísediaci boli prítomní na všetkých pojednávaniach, bez ohľadu na správnosť procesných postupov kreovania senátu. Zákonné zloženie senátu možno vytvoriť len dodržaním správneho procesného postupu. Vzhľadom na uvedené nebolo dodržané ustanovenie § 252 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého sa hlavné pojednávanie koná za stálej prítomnosti všetkých členov senátu, keďže senát konal a rozhodol v zmenenom, neúplnom zložení. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený namietal, že trestné konanie sa od vznesenia obvinenia do zmeny právnej kvalifikácie viedlo v intenciách vymedzenia skutku a právnej kvalifikácie podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák., pričom na hlavnom pojednávaní 22. júna 2017 bol obvinený upozornený na zmenu právnej kvalifikácie podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. Obhajobou predložené návrhy na dokazovanie boli odmietnuté. Obvinený sa teda nemohol v priebehu celého konania plnohodnotne brániť, pretože nepoznal obsah skutku, a nemal priestor a čas na prípravu obhajoby, nakoľko po zmene právnej kvalifikácie nedošlo k vykonávaniu dokazovania v smere jej zmeny. Situácia, kedy obvinený prakticky celé súdne konanie smeruje obhajobu proti skutkovému deju vymedzenému v obžalobe a napokon je odsúdený pre skutok, ktorý mal spáchať podstatne iným spôsobom, je nepochybne porušením jeho práv. Je pravdou, že zmena vyplývala z dokazovania, z toho však vyplývali aj ďalšie skutočnosti, ktoré naopak svoj odraz v skutkovej vete nenašli. V rámci upozornenia na zmenu právnej kvalifikácie bol obvinený upozornený len na paragrafové znenie, nemohol ale svedkom klásť otázky. Prvostupňový súd zásadne zmenil popis spáchania skutku, upustil od konkrétnych popisov protiprávnej činnosti obsiahnutých v skutkovej vete obžaloby a doplnil popis viacerých prvkov protiprávneho konania. Obvinený sa až po oboznámení so skutkovou vetou rozsudku

dozvedel, že je mu kladené za vinu predávanie drog konkrétnym viacerým osobám. Okresný súd tak odmietol obvinenému dať možnosť byť oboznámený so skutkom, čím mu znemožnil uplatniť jeho právo na obhajobu. Pochybil aj krajský súd, keďže v tomto smere nevykonan nápravu, ale plne si osvojil názor a postup okresného súdu, pričom v odôvodnení sa osobitne k rozsiahlym námietkam obhajoby nevyjadroval. Dovolateľ ďalej namietal, že ním navrhnuté dôkazy, napriek ich významnosti, neboli súdom vykonané a boli odmietnuté, čím došlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. vytkol nezákonnosť dôkazu, konkrétne vykonanej domovej prehliadky. V tejto súvislosti poukázal na vady zápisnice o vykonaní domovej prehliadky (najmä presný čas jej začiatku, osobu, u ktorej sa mala domová prehliadka vykonať, absenciu času dobrovoľného dostavenia sa na úkon a popisu okolností, za ktorých sa osoba mala dozvedieť o vykonaní domovej prehliadky, a iné). Dovolateľ mal za to, že výzva v zmysle § 104 ods. 1 Tr. por., ktorá mala byť adresovaná osobe, u ktorej sa mala domová prehliadka vykonať, bola adresovaná nesprávnej, tretej osobe, pričom orgány činné v trestnom konaní neaplikovali postup podľa § 104 ods. 2 Tr. por. Nezákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní je podľa obvineného zvýraznená aj tým, že vyšetrovateľ mal vedomosť o tom, kde sa podozrivý nachádza, napriek tomu nedal pokyn na realizáciu prehliadky zákonným spôsobom, ale na násilné vniknutie do bytu. Nenastali ani skutočnosti predpokladané ustanovením § 103 Tr. por. oprávňujúce na takýto postup. Prvostupňový ani odvolací súd sa s uvedenou námietkou nevysporiadali. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného rozsudkom krajského súdu i konaním, ktoré mu predchádzalo, aby zároveň zrušil napadnuté rozhodnutie i rozsudok súdu prvého stupňa, ako i ďalšie nadväzujúce rozhodnutia, a aby prikázal okresnému súdu vec opätovne prerokovať a rozhodnúť, pri súčasnom nevzatí obvineného do väzby a jeho okamžitom prepustení na slobodu v zmysle § 380 ods. 2 Tr. por.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava (ďalej len „prokurátor“) podaním doručeným okresnému súdu 17. júna 2020. Dovolanie obvineného považoval za nedôvodné a navrhol ho odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. poukázal na to, že s námietkami, ktoré sú jeho obsahom, sa už vysporiadal odvolací súd, a mal za to, že tieto opätovné námietky sú nedôvodné a nie je možné prijať záver, že súd prvého stupňa konal a rozhodoval v nezákonnom zložení. Vo vzťahu k dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. prokurátor zdôraznil, že tento nemožno založiť na hodnotení dôkazov, prípadne (ne)vykonaní niektorých dôkazov, keďže ide o subjektívne hodnotenie strany konania. Nie každé porušenie práva na obhajobu môže mať za následok konštatovanie tohto dovolacieho dôvodu, musí ísť o zásadné, kardinálne porušenie tohto práva. Podľa prokurátora sa oba súdy nižšieho stupňa dostatočne zaoberali námietkami obvineného v tomto smere a procesne naň reagovali. Dodal, že rozsah a obsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazov nie je možné považovať za svojvoľnú či arbitrárnu. Vo vzťahu k poslednému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. mal rovnako za to, že tento nebol naplnený a námietky obvineného sú neopodstatnené. Vzhľadom na uvedené navrhol postup podľa § 382 písm. c) Tr. por., pretože podľa neho nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bolo doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015), títo však možnosť zaujať k nemu stanovisko nevyužili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h), § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Najvyšší súd však zistil, že dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vo všeobecnosti Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolateľ uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g) Tr. por.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. namietal, že okresný súd v jeho veci rozhodoval v nezákonnom zložení, pretože nebol dodržaný zákonný postup kreovania senátu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Okolnosť, či vec prejednal a rozhodol súd v zákonnom zložení (t. j. či bol súd správne obsadený), je povinný súd skúmať z úradnej povinnosti, pričom nedostatok v zložení súdu je podstatnou vadou konania. Nezákonne zloženým súdom sa rozumie súd, ktorý je obsadený v rozpore s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť. Nezákonné zloženie súdu môže nastať najmä v prípade, ak rozhodoval samosudca napriek tomu, že mal rozhodovať senát, prípadne ak senát rozhodoval v neúplnom zložení, resp. ak rozhodoval prísediaci, ktorému uplynulo funkčné obdobie.

Podľa § 246 ods. 1 Tr. por. (v znení do 31. júla 2019) ak možno dôvodne predpokladať, že hlavné pojednávanie bude trvať dlhší čas alebo ak sa navrhuje výsluch agenta, ohrozeného svedka, chráneného svedka alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená, a ak sa počíta s využitím technických zariadení na prenos zvuku a obrazu, zariadi predseda súdu na návrh predsedu senátu, aby sa na hlavnom pojednávaní zúčastnili jeden alebo dvaja náhradní sudcovia alebo prísediaci.

Podľa § 246 ods. 2 Tr. por. náhradný sudca alebo prísediaci má postavenie člena senátu. Hlasovania sa však zúčastní len v tom prípade, ak do konania nastúpil namiesto sudcu alebo prísediaceho, ktorému v ďalšej účasti na hlavnom pojednávaní zabránila nejaká prekážka. Sudca alebo prísediaci, za ktorého nastúpil náhradný sudca alebo prísediaci, sa hlavného pojednávania už ďalej nezúčastňuje.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že dňa 29. júna 2016 na Okresný súd Trnava napadla obžaloba okrem iných osôb aj na B. A.. Vec bola pod spisovou značkou 24 Tk 1/2016 pridelená sudkyňi JUDr. Kataríne Batisovej. Dňa 7. júla 2016 senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a prísediach Anny Gunišovej a Pavlíny Kramárovej rozhodoval o väzbe obvinených podľa § 238 ods. 3 Tr. por. Opatrením predsedu okresného súdu z 8. augusta 2016, s poukazom na dôvodný predpoklad, že hlavné pojednávanie by mohlo trvať dlhší čas, boli podľa § 246 ods. 1 Tr. por. určení ako náhradný sudca JUDr. Ladislav Revés a ako náhradní prísediaci Mgr. Ľubomír Jedlíčka a Petr Paul. Dňa 24. augusta 2016 sa uskutočnilo hlavné pojednávanie, na ktorom boli prítomní predsedníčka senátu JUDr. Katarína Batisová, náhradný predseda senátu JUDr. Ladislav Revés, prísediaci Pavlína Kramárová a Anna Gunišová a náhradní prísediaci Mgr. Ľubomír Jedlíčka a Petr Paul. V rovnakom zložení sa uskutočnilo aj hlavné pojednávanie dňa 26. septembra 2016, 25. októbra 2016, 23. novembra 2016, 21. decembra 2016, 9. januára 2017, 17. februára 2017, 10. marca 2017, 21. apríla 2017. Na hlavnom pojednávaní 29. mája 2017 sa nezúčastnil len náhradný prísediaci Mgr. Ľubomír Jedlíčka, ktorý sa hlavného pojednávania ďalej nezúčastňoval. Hlavné pojednávanie dňa 20. júna 2017 sa uskutočnilo za prítomnosti predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej, náhradného predsedu senátu JUDr. Ladislava Revésa, prísediach Pavlíny Kramárovej a Anny Gunišovej a náhradného prísediaceho Petra Paula. Na hlavnom pojednávaní 22. júna 2017 boli prítomní JUDr. Katarína Batisová, JUDr. Ladislav Revés, Anna

Gunišová a Petr Paul, nezúčastnila sa ho prísediaca Pavlína Kramárová. Dňa 3. júla 2017 bola vec pridelená sudcovi JUDr. Ladislavovi Revésovi. Hlavné pojednávanie 11. júla 2017 bolo vykonané za prítomnosti predsedu senátu JUDr. Ladislava Revésa, prísediacich Pavlíny Kramárovej a Anny Gunišovej a náhradného prísediaceho Petra Paula. Na tomto hlavnom pojednávaní bolo prijaté uznesenie, ktorým sa oboznámila zmena predsedu senátu, ku ktorej došlo z dôvodu preloženia predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej na Krajský súd v Trnave. Zo strany obžalovaných ani obhajcov neboli po vyhlásení uznesenia vznesené žiadne námietky. Dňa 17. augusta 2017 sa hlavné pojednávanie vykonalo za prítomnosti JUDr. Ladislava Revésa, Anny Gunišovej a Petra Paula, pričom predseda senátu oznámil, že na miesto členky senátu Pavlíny Kramárovej vstupuje náhradný prísediaci Petr Paul. V rovnakom zložení senát zasadal aj na hlavnom pojednávaní 22. augusta 2017, na ktorom bol vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa, a následne aj po zrušení a vrátení veci na nové prejednanie zo strany krajského súdu, kedy sa hlavné pojednávanie na okresnom súde uskutočnilo v dňoch 19. marca 2018 a 22. marca 2018.

Z uvedeného chronologického prehľadu je zrejmé, že na strane prísediacej Pavlíny Kramárovej sa v priebehu konania vyskytla prekážka, pre ktorú sa hlavného pojednávania dňa 22. júna nemohla zúčastniť. Po objavení sa prekážky mal preto na jej miesto nastúpiť náhradný prísediaci a s ohľadom na § 246 ods. 2 veta posledná Tr. por. sa už Pavlína Kramárová ďalej hlavného pojednávania zúčastňovať nemala. Napriek tomu sa v poradí nasledujúceho hlavného pojednávania dňa 11. júla 2017 ako prísediaca zúčastnila a náhradný prísediaci na jej miesto nastúpil až 17. augusta 2017.

Hoci bolo treba uvedený procesný nedostatok konštatovať, je nutné zároveň dodať, že na opodstatnenosť uplatneného dovolacieho dôvodu nemal vplyv, rovnako ako spôsob vstupu do konania zo strany JUDr. Ladislava Revésa. Ako uviedol už krajský súd, ktorý sa s touto námietkou obvineného vysporiadal v rámci odvolacieho konania, všetci členovia senátu, ktorí napokon vo veci rozhodovali, t. j. JUDr. Ladislav Revés, Anna Gunišová i Petr Paul, sa hlavného pojednávania riadne zúčastnili, a to počas celého konania pred súdom prvého stupňa. Členovia senátu, ktorí napokon hlasovali a vyniesli rozsudok, boli prítomní na každom pojednávaní, bezprostredne, priamo vnímali vykonávanie dôkazov a zúčastňovali sa všetkých úkonov. Náhradný sudca alebo prísediaci má postavenie člena senátu, má teda i jeho oprávnenia a povinnosti, preto má úkon nastúpenia z pozície náhradníka do pozície riadneho člena senátu len formálny charakter. Zachovanie zásady bezprostrednosti a ústnosti konania, ktorá je premietnutá aj do inštitútu náhradného sudcu, možno v tomto prípade preto konštatovať v plnom rozsahu.

Od požiadavky zabezpečenia nezameniteľnosti senátu treba odlišovať požiadavku na zákonné zloženie senátu, ktorá súvisí so spôsobom kreovania konkrétneho člena senátu na miesto, ktoré v priebehu konania zastáva. Predmetná vec bola náhodným výberom pridelená predsedníčke senátu JUDr. Batisovej, ktorá sa stala zákonnou sudkyňou vo veci, rovnako ako ďalší dvaja členovia senátu z radov prísediacich, kreovaní v zmysle rozvrhu práce okresného súdu účinného v čase pridelenia veci. Náhradní členovia senátu (predseda senátu a dvaja prísediaci) boli určení predsedom súdu v súlade s § 246 ods. 1 Tr. por. s tým, že dvaja z nich sa zo zákonných dôvodov v priebehu konania stali riadnymi členmi senátu a nahradili tak pôvodných dvoch. JUDr. Ladislavovi Revésovi bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie 3. júla 2017 na podklade ISprV/512/2016. Náhradní členovia senátu vstúpili do pozície riadnych členov ešte pred samotným rozhodovaním senátu, k tomuto úkonu došlo na hlavnom pojednávaní, obvinení s touto skutočnosťou boli oboznámení a mali možnosť sa k nej vyjadriť. Možno preto uzavrieť, že okresný súd rozhodoval v tejto veci v zložení vyplývajúcom zo zákona a z rozvrhu práce, teda v zákonomnom zložení.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. preto nemožno považovať za naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a

zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, však samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

O zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Prípadne, ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného, pričom intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť jeho základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Dovolateľ namietal zásadné porušenie jeho práva na obhajobu najmä tým, že sa v konaní nemohol plnohodnotne brániť v dôsledku zmeny právnej kvalifikácie a obsahu skutku, ďalej nevykonaním navrhnutých dôkazov ani iných dôkazov zodpovedajúcich uskutočnenej zmene, a úpravou skutkovej vety selektívnymi skutkovými zisteniami s použitím vágnych pojmov.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave dňa 29. júna 2016 podal na Okresný súd Trnava obžalobu na obvineného B. A. a ďalších šesť osôb, pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. u B. A. a S. M., a pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. u Z. I., W. L., K. K., X. G. a A. A., na tom skutkovom základe, že:

obvinení B. A., Z. I., W. L., S. M., K. K., X. G. a A. A. sa najmenej od mája 2015 spojili s úmyslom koordinovaného obchodovania a prechovávanía omamných a psychotropných látok, a to predovšetkým marihuany (rastliny rodu Cannabis) a metamfetamínu v regióne mesta J. a jeho okolia, pričom u nich došlo k delbe úloh, a to tak, že B. A. a Z. I. financovali a zabezpečovali nákup omamných a psychotropných látok v obci Y. od S. M. a K. K., ako aj od iných doposiaľ neustálených osôb za účelom ich ďalšieho predaja, omamné a psychotropné látky pre B. A. dovážal W. L., po nákupe ich B. A. predával a odovzdal W. L., ktorý ich delil a balil na jednotlivé dávky, a následne odpredávali konečným spotrebiteľom, Z. I. po zaobstaraní drogy od S. M. alebo B. A. tieto odovzdával X. G. a A. A., ktorí ich delili a balili na jednotlivé dávky a následne odpredávali konečným spotrebiteľom, pričom omamné a psychotropné látky obdobne predávali iným dílerom a aj konečným spotrebiteľom B. A., Z. I., K. K. a S. M., a to až do času približne 05.00 hod. dňa 13. októbra 2015, kedy na základe príkazov Okresného súdu Trnava boli vykonané domové prehliadky, počas ktorých boli zaistené omamné a psychotropné látky, pričom podľa znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ č. PPZ-KEU-BA-EXP-2015/15371 zo dňa 18. decembra 2015, ide v prípade zaistených látok u:

· B. A. v byte, ktorý obýva v J. na ul. G. č. XXXX/XX, 317 mg metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 66,4 % hmotnostných, obsahujúci 210 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 5 až 21 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 14,26 Eur, o konope s hmotnosťou 80 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 16,2 % hmotnostného, obsahujúce 13 mg THC, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivjej dávke drogy v hodnote 0,80 Eur, ďalej o 29 mg metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 62,0 % hmotnostných, obsahujúci 18 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivjej dávke drogy v hodnote 1,30 Eur, ďalej o 21 mg metamfetamínu s koncentráciou účinnej látky 65,3 % hmotnostných, obsahujúci 14 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivjej dávke drogy v hodnote

0,94 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 474 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 9,5 % hmotnostného, obsahujúce 45 mg THC, čo zodpovedá 2 až 5 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 4,74 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 1263 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 7,1 % hmotnostného, obsahujúce 90 mg THC, čo zodpovedá 3 až 9 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 12,63 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 345 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 1,4 % hmotnostného, obsahujúce 5 mg THC, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivej dávke drogy v hodnote 3,45 Eur, a o konope s hmotnosťou 753 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 6,5 % hmotnostného, obsahujúce 49 mg THC, čo zodpovedá 2 až 5 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 7,53 Eur, ďalej vo vozidle Kia Sorento, EČ: J 8 ks striekačiek s obsahom metamfetamínu s prímiesou dimetylsulfónu (MSM) s celkovou hmotnosťou 14091 mg, s priemernou koncentráciou účinnej látky 50,0 % hmotnostných, obsahujúci 7046 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 176 až 705 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 634,09 Eur,

· X. G. v byte, ktorý obýva v J. na ul. Z. č. XX/A, o konope s hmotnosťou 289 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 12,0 % hmotnostného, obsahujúce 35 mg THC, čo zodpovedá 1 až 4 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 2,89 Eur, ďalej o 303 mg metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 74,5 % hmotnostných, obsahujúci 226 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 6 až 23 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 13,63 Eur,

· A. A. v byte v mieste trvalého bydliska v J. ul. I. XXXX/X, o konope s hmotnosťou 32,9 g s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 8,1 % hmotnostného, obsahujúce 2665 mg THC, čo zodpovedá 89 až 267 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 329,00 Eur, ďalej o 2 ks plastových vreciek s obsahom konope s hmotnosťou 775 mg, s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 7,8 % hmotnostného, obsahujúce 60 mg THC, čo zodpovedá 2 až 6 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 7,75 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 666 mg, s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 10,5 % hmotnostného, obsahujúce 70 mg THC, čo zodpovedá 2 až 7 bežným jednotlivým dávkam v hodnote 6,66 Eur, ďalej o 187 mg metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 75,1 % hmotnostných, obsahujúci 140 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 4 až 14 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 8,41 Eur,

· K. K. v byte, ktorý obýva v Y. Z. č. XX, o 30 mg metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 65,0 % hmotnostných, obsahujúci 20 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivej dávke drogy v hodnote 1,35 Eur,

pričom obvinený B. A. sa dopustil vyššie uvedeného skutku napriek tomu, že už bol rozsudkom Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 30 T 38/13, právoplatným a vykonateľným dňa 19. novembra 2013, právoplatne odsúdený za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák., obvinený S. M. sa dopustil vyššie uvedeného skutku i napriek tomu, že už bol rozsudkom Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 7 T 73/06 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 To 53/2007, právoplatným a vykonateľným dňa 4. marca 2008, právoplatne odsúdený za trestný čin nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovanie s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. zák. č. 140/1961 Zb.

a rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok, metamfetamín je zaradený v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v účinnom znení do II. skupiny psychotropných látok.

Na hlavnom pojednávaní 22. júna 2017 predsedníčka senátu v zmysle § 284 ods. 2 Tr. por. upozornila na zmenu právnej kvalifikácie okrem iných osôb aj u obvineného B. A. s tým, že obvinení boli vzhľadom na túto skutočnosť poučení, že môžu žiadať o odročenie hlavného pojednávania za účelom prípravy na obhajobu, k čomu na návrh obhajcov napokon došlo. Ďalšie hlavné pojednávanie sa uskutočnilo až 11. júla 2017, lehota (minimálne) päť pracovných dní v zmysle § 284 ods. 2 Tr. por. teda bola dodržaná.

Obvinený B. A. v reakcii na avizovanú zmenu právnej kvalifikácie podaním adresovaným Okresnému súdu Trnava 27. júna 2017 navrhol dokazovanie doplniť ďalšími výsluchmi. Na hlavnom pojednávaní dňa 11. júla 2017 boli oboznámené návrhy na doplnenie dokazovania podané zo strany všetkých

obvinených a strany konania mali možnosť sa k nim vyjadriť, pričom hlavné pojednávanie bolo opätovne odročené. Dňa 17. augusta 2017 bol na hlavnom pojednávaní návrh B. A. na doplnenie dokazovania podľa § 277 ods. 2 Tr. por. uznesením odmietnutý. Pred vyhlásením dokazovania za skončené predseda senátu podľa § 272 ods. 2 Tr. por. zisťoval, či strany nemajú návrh na doplnenie dokazovania, u obvineného s negatívnym výsledkom.

Po zrušení a vrátení veci súdu prvého stupňa sa hlavné pojednávanie uskutočnilo 19. marca 2018 s následným vyhlásením rozsudku 22. marca 2018. Aj v tomto prípade bola stranám konania daná možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a predseda senátu podľa § 272 ods. 2 Tr. por. zisťoval, či strany nemajú návrh na doplnenie dokazovania, vo vzťahu k obvinenému B. A. opätovne s negatívnym výsledkom.

V poradí druhý rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 24 Tk 1/2016, bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní 22. marca 2018. Obvinený B. A. bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. na skutkovom základe, že:

od presne nezisteného obdobia, najmenej odo dňa 10. júla 2015 si doposiaľ presne nezisteným spôsobom neoprávnene zadovážal, následne prechovával v byte, ktorý obýva v J. na ul. G. č. XXXX/XX, vo vozidle Kia Sorento, EČ: J ako i na iných rôznych miestach, iným predával a zadovážoval rastliny rodu Cannabis a kryštalický materiál s obsahom metamfetamínu, a to najmenej W. Y., nar. XX. O. XXXX, O. Z., nar. XX. O. XXXX, O. K., nar. XX. B. XXXX, spoluobžalovaným X. G., Z. I., a to až do jeho zadržania dňa 13. októbra 2015, kedy na základe príkazov Okresného súdu Trnava mu bola vykonaná domová prehliadka a prehliadka iných priestorov, počas ktorej boli zaistené omamné a psychotropné látky, pričom podľa znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ č. PPZ-KEU-BA-EXP-2015/15371 zo dňa 18. decembra 2015, ide v prípade zaistených látok u:

· B. A. v byte, ktorý obýva v J. na ul. G. č. XXXX/XX, 317 mg metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky 66,4 % hmotnostných, obsahujúci 210 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 5 až 21 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 14,26 Eur, o konope s hmotnosťou 80 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 16,2 % hmotnostného, obsahujúce 13 mg THC, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivej dávke drogy v hodnote 0,80 Eur, ďalej o 21 mg metamfetamínu s koncentráciou účinnej látky 65,3 % hmotnostných, obsahujúci 14 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivej dávke drogy v hodnote 0,94 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 474 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 9,5 % hmotnostného, obsahujúce 45 mg THC, čo zodpovedá 2 až 5 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 4,74 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 1263 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 7,1 % hmotnostného, obsahujúce 90 mg THC, čo zodpovedá 3 až 9 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 12,63 Eur, ďalej o konope s hmotnosťou 345 mg s koncentráciou tetrahydrokanabinolu 1,4 % hmotnostného, obsahujúce 5 mg THC, čo zodpovedá minimálne 1 bežnej jednotlivej dávke drogy v hodnote 3,45 Eur, a o konope s hmotnosťou 753 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu 6,5 % hmotnostného, obsahujúce 49 mg THC, čo zodpovedá 2 až 5 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 7,53 Eur, ďalej vo vozidle Kia Sorento, EČ: J 8 ks striekačiek s obsahom metamfetamínu s prísadou dimetylsulfónu (MSM) s celkovou hmotnosťou 14091 mg, s priemernou koncentráciou účinnej látky 50,0 % hmotnostných, obsahujúci 7046 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 176 až 705 bežným jednotlivým dávkam drogy v hodnote 634,09 Eur,

pričom tohto skutku sa dopustil i napriek tomu, že už bol rozsudkom Okresného súdu Trnava pod sp. zn. 30 T 38/13, právoplatným a vykonateľným dňa 19. novembra 2013, právoplatne odsúdený za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák., pričom rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok, metamfetamín je zaradený v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v účinnom znení do II. skupiny psychotropných látok.

Z uvedeného sledu procesných úkonov je zrejmé, že obvinený bol riadne oboznámený so zmenou právnej kvalifikácie skutku (v prísnejšej forme) ešte pred vyhlásením dokazovania za skončené, k tejto zmene mal možnosť sa vyjadriť a navrhnúť doplnenie dokazovania, ktorú možnosť riadne využil, pričom na vyjadrenie a návrhy bol obvinenému poskytnutý dostatočne rozsiahly časový priestor. Súd prvého stupňa sa predloženými návrhmi zaoberal a adekvátne sa s nimi vysporiadal nielen na hlavnom pojednávaní, ale i v odôvodnení svojho prvého rozhodnutia (v novom konaní tieto návrhy neboli opakovane uplatňované), v ktorom vysvetlil ich odmietnutie s poukazom na nadbytočnosť, a to aj s ohľadom na obsah už vykonaných dôkazov. Čo sa týka znenia skutkovej vety a jeho zmeny, je treba podotknúť, že právna kvalifikácia a skutková veta idú vždy „ruka v ruke“, pričom zásadná zmena právnej kvalifikácie v sebe vždy nesie aj zásadný dopad na skutkovú vetu. V prejednávanej veci úpravy realizované súdom prvého stupňa nemali tak zásadný charakter, že by mali dopad na totožnosť skutku a jeho podstatu, ktoré zostali zachované. Skutočnosť, že v skutkovej vete došlo k podstatným štylistickým zmenám a využitiu iných formulácií, na totožnosť skutku nemajú vplyv. Zmeny skutkovej vety korešpondujú s upravenou právnou kvalifikáciou a v plnom rozsahu jej zodpovedajú. V tejto súvislosti nedá Najvyššiemu súdu nepoznamenať, že napriek upozorneniu na zmenu právnej kvalifikácie podľa prísnejšieho ustanovenia konečný záver súdu znel v prospech obvineného, keďže bol uznaný za vinného pri vypustení kvalifikácie podľa § 172 ods. 1 písm. b) Tr. zák. a § 138 písm. i) Tr. zák. Za súčasného kvalifikačného rozšírenia o § 138 písm. j) Tr. zák. pritom nedošlo k zmene do úvahy pripadajúcej trestnej sadzby, v konečnom dôsledku vykonaná zmena nebola spôsobilá ovplyvniť výšku ukladaného trestu a teda ani postavenie obvineného v tomto smere. Zmena skutkovej vety a jej podstatné časti, ktoré boli formulované súdom prvého stupňa, vyplynuli z dokazovania, uskutočneného aj za účasti obvineného a jeho obhaju, preto nie je možné uzavrieť, že by obvinený nemal v priebehu celého konania možnosť vyjadrovať sa ku skutkovým zisteniam a realizovať svoje práva tak, ako mu prináležalo. Všetky námietky mal možnosť uplatňovať nielen opakovane v konaní pred odvolacím súdom, ale aj v konaní po zrušení a vrátení veci súdu prvého stupňa, keďže skutkové a kvalifikačné zmeny vyplynuli už z prvého rozsudku vo veci (rozsudok Okresného súdu Trnava z 22. augusta 2017, sp. zn. 24 Tk 1/2016).

Z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu nie je opodstatnená ani námietka obvineného, že neboli vykonané ním navrhované dôkazy. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. totiž nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá súvisí so zásadou, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je čo do rozsahu dokazovania viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (*argumenta ponderantur, non numerantur*).

Ak ide o uplatnenie práva na obhajobu spočívajúce v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, s adekvátnym odôvodnením takéhoto postupu. V predmetnej veci sa súd prvého stupňa procesne správnym spôsobom vysporiadal s predloženými návrhmi na doplnenie dokazovania vo vzťahu k zmene právnej kvalifikácie a svoj postup aj náležite zdôvodnil, pričom pred vyhlásením dokazovania za skončené opakovane realizoval povinnosť podľa § 272 ods. 2 Tr. por., teda zisťoval, či strany nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, pričom zo strany obvineného B. A. ďalšie návrhy neboli podané. V zmysle ustálenej judikatúry vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a

teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (R 116/2014-III).

Najvyšší súd sa nestotožňuje ani s námietkou dovolateľa o vágnosti skutkovej vety, pretože táto spôsobom, ktorým je naformulovaná, plne odráža skutkový dej tak, ako bol ustálený súdmi nižšieho stupňa na základe vykonaného dokazovania, a súčasne je dostatočne určitá na to, aby skutok, ktorý je predmetom konania, bol plne individualizovaný a konkrétny, najmä pokiaľ ide o časový rámec, miesto, konanie obvineného, i všetky skutočnosti rozhodujúce pre jeho právnu kvalifikáciu.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania, k dokazovaniu. Týka sa predovšetkým vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní tých dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti už Najvyšší súd stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôraznil, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov je úspešným dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený namietal, že domová prehliadka nebola vykonaná zákonným spôsobom.

Podľa čl. 21 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky domová prehliadka je prípustná len v súvislosti s trestným konaním, a to na písomný a odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob vykonania domovej prehliadky ustanoví zákon.

Podľa § 99 ods. 1 Tr. por. domovú prehliadku možno vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacim (ďalej len „obydlie“) je vec dôležitá pre trestné konanie alebo že sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaistenie hnutelných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody.

Podľa § 100 Tr. por. nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. V neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie urobiť predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, v ktorého obvode sa má prehliadka vykonať. Príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. V príkaze sa uvedie opis vecí alebo opis osoby, ktorá sa má zaistiť pri domovej prehliadke, ak je známa. Doručí sa vlastníkovi alebo užívateľovi obydlija pri prehliadke, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá bránila doručeniu (odsek 1). Domovú prehliadku bez meškania vykoná orgán, ktorý ju nariadil, alebo na jeho príkaz policajt (odsek 2).

Podľa § 104 Tr. por. domovú prehliadku, osobnú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo

prehliadku pozemku možno vykonať len po predchádzajúcej výzve toho, u koho alebo na kom sa má taký úkon vykonať, a to len vtedy, ak sa výzvou nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu (odsek 1). Postup podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak tomu bráni závažná prekážka a vec neznesie odklad alebo ak by predchádzajúca výzva bola zjavne neúspešná (odsek 2).

Podľa § 105 Tr. por. orgán vykonávajúci domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov, alebo prehliadku pozemku je povinný umožniť osobe, u ktorej sa taký úkon vykonáva, alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti alebo v prípade prehliadky iných priestorov aj jej zamestnancovi účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť (odsek 1). K výkonu domovej a osobnej prehliadky treba pribrať nezúčastnenú osobu. Orgán vykonávajúci prehliadku preukáže svoje oprávnenie (odsek 2). Účasť osôb uvedených v odseku 1 pri domovej prehliadke alebo prehliadke iných priestorov, alebo prehliadke pozemku možno odoprieť a osobu uvedenú v odseku 2 nepribrať, ak okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že by mohlo prísť k ohrozeniu jej života alebo zdravia (odsek 3). V zápisnici o prehliadke treba tiež uviesť, či boli dodržané ustanovenia o predchádzajúcej výzve, prípadne označiť dôvody, prečo neboli dodržané. Ak pri prehliadke došlo k vydaniu alebo odňatiu veci, treba uviesť do zápisnice aj údaje uvedené v § 93 (odsek 4). Osobe, u ktorej bola prehliadka vykonaná, vydá orgán, ktorý taký úkon vykonal, ihneď, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po vykonaní prehliadky alebo odpadnutí prekážky, ktorá bránila splneniu tejto povinnosti, písomné potvrdenie o výsledku úkonu, ako aj o prevzatí vecí, ktoré boli pritom vydané alebo odňaté, alebo rovnopis zápisnice (odsek 5).

Domová prehliadka je trestno-procesným inštitútom, ktorým sa výrazne zasahuje do základných ľudských práv a slobôd dotknutých osôb, najmä do práva na nedotknuteľnosť obydlia, preto zákon stanovuje striktné podmienky a pravidlá pre jej uskutočnenie:

- dôvod (existencia dôvodného podozrenia, že v obydlí je vec dôležitá pre trestné konanie alebo že sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaistenie hnuťelných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody),
- príkaz na domovú prehliadku (musí byť písomný, odôvodnený, vydaný predsedom senátu alebo sudcom pre prípravné konanie, musí obsahovať opis veci alebo osoby, ktorá sa má zaistiť, ak je známa, príkaz musí byť doručený vlastníkovi alebo užívateľovi obydlia pri prehliadke, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá bránila doručeniu),
- orgán oprávnený na jej vykonanie (orgán, ktorý ju nariadil, alebo na jeho príkaz policajt),
- predchádzajúca výzva (smerom k tomu, u koho alebo na kom sa má prehliadka vykonať, a to len vtedy, ak sa výzvou nedosiahlo dobrovoľné vydanie hľadanej veci alebo odstránenie iného dôvodu, ktorý viedol k takému úkonu). Výnimkou, pri ktorej sa nevyžaduje takýto postup, je podľa zákona závažná prekážka, keď vec neznesie odklad, alebo ak by predchádzajúca výzva bola zjavne neúspešná.
- účasť osoby, u ktorej sa prehliadka vykonáva, alebo niektorého dospelého člena jej domácnosti. Výnimkou, pri ktorej sa účasť na úkone týmto osobám odoprie, je predpoklad, že by mohlo prísť k ohrozeniu ich života alebo zdravia.
- pribratie nezúčastnenej osoby, výnimkou, kedy sa nezúčastnená osoba nepriberá, je predpoklad ohrozenia jej života alebo zdravia.
- zápisnica o domovej prehliadke (v ktorej treba uviesť, či boli dodržané ustanovenia o predchádzajúcej výzve, prípadne označiť dôvody, prečo neboli dodržané, ak pri prehliadke došlo k vydaniu alebo odňatiu veci, treba uviesť do zápisnice aj údaje uvedené v § 93 Tr. por.).
- oboznámenie s výsledkom úkonu (osobe, u ktorej bola prehliadka vykonaná, vydá orgán, ktorý ju vykonal, ihneď, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po vykonaní prehliadky alebo odpadnutí prekážky, ktorá bránila splneniu tejto povinnosti, písomné potvrdenie o výsledku úkonu, ako aj o prevzatí vecí, ktoré boli pritom vydané alebo odňaté, alebo rovnopis zápisnice).

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že namietaná domová prehliadka sa uskutočnila na podklade príkazu na domovú prehliadku, ktorý dňa 7. októbra 2015 pod sp. zn. OSTT-V-289-1/2015 podľa § 100 ods. 1 Tr. por. vydal sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava. Príkaz bol vydaný na domovú prehliadku v byte č. XX a v priestoroch k nemu patriacich na ulici G. č. XX v J., ktorého vlastníkom bol A. G., u osoby B. A., lebo existovalo dôvodné podozrenie, že v záujmových priestoroch

prechováva veci dôležité pre trestné konanie, najmä omamné a psychotropné látky, jedy a prekursorzy, mobilné telefóny, SIM karty, pomôcky pre distribúciu drogy, váhy, finančnú hotovosť a iné dôležité veci pre trestné konanie.

Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 13. októbra 2015, ČVS: PPZ-410/NKA-PZ-ZA-2015, vyplýva, že prehliadka bola uskutočnená dňa 13. októbra 2015 so začiatkom o 04:50 hod. (samotná prehliadka pritom mala začať až o 06:10 hod.) a bola ukončená o 10:00 hod. (z prepisu zápisnice o vykonaní domovej prehliadky vyplýva, že prehliadka sa začala 13. októbra 2015 o 06:00 hod.). Domová prehliadka sa vykonala v byte, ktorý bol uvedený v príkaze na domovú prehliadku s presnou identifikáciou nehnuteľnosti. Ako osoba, u ktorej sa mala prehliadka vykonať, bol označený obvinený (ktorý v byte nebol prítomný), s tým, že po príchode D. O., uvádzajúcej, že v byte býva spolu s B. A., jej bola adresovaná výzva podľa § 104 Tr. por. Prehliadku vykonal vyšetrovateľ, operatívni pracovníci, kriminalistický technik, psovod, príslušníci ÚoU. Osoby, ktoré boli prítomné pri prehliadke, boli D. O., od 09:00 hod. aj B. A. (tieto osoby boli zároveň poučené o práve podľa § 105 ods. 1 Tr. por.), a pribratá bola aj nezúčastnená osoba K. D., pričom o 07:20 hod. sa dostavil tiež A. G., vlastník nehnuteľnosti. Zo zápisnice je zrejmé, že B. A. bol pred vyšetrovateľa predvedený o 09:00 hod., bol mu prečítaný zoznam zaistených vecí, a tento po výzve podľa § 104 Tr. por. uviedol, že iné veci sa v objekte nenachádzajú. Po skončení prehliadky bol vydaný odpis zápisnice. Zápisnica o vykonaní domovej prehliadky bola podľa § 269 Tr. por. súdom oboznámená na hlavnom pojednávaní 20. júna 2017 za prítomnosti strán konania.

Uvedené skutočnosti nenasvedčujú tomu, že by domová prehliadka bola vykonaná v rozpore so zákonom. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že bola uskutočnená na základe zákonného dôvodu (existencia dôvodného podozrenia, že v obydli je vec dôležitá pre trestné konanie), na podklade písomného, riadne odôvodneného a doručeného príkazu sudcu pre prípravné konanie, vykonal ju orgán na to oprávnený (poverený policajt), po predchádzajúcej výzve (výzva bola adresovaná tak obvinenému, ako aj osobe, ktorá vyhlásila, že s obvineným žije v spoločnej domácnosti), za účasti osoby byt užívajúcej (neskôr i za účasti obvineného) a za účasti ďalšej nezúčastnenej osoby, a jej výsledkom bola zápisnica zachytávajúca priebeh úkonu so všetkými zákonnými náležitosťami, ktorej odpis bol vydaný dotknutým osobám. Domová prehliadka ako procesný úkon teda bola zrealizovaná pri dodržaní všetkých zákonných ustanovení, v súlade so zákonom, a pri zohľadnení okolností konkrétnej veci, pričom bola zároveň riadne ako listinný dôkaz oboznámená na hlavnom pojednávaní.

Vo vzťahu k námietkam obvineného je nutné poznamenať, že ak dôvodom domovej prehliadky je podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacom na bývanie alebo v priestoroch k nim patriacim je vec dôležitá pre trestné konanie, príkaz sa vydáva vo vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti, pričom sa vyžaduje opis veci, ktorá sa má prostredníctvom prehliadky zabezpečiť. Výzva na dobrovoľné vydanie veci sa potom adresuje tomu, u koho sa má taký úkon vykonať, čím sa rozumie osoba, ktorá obydľie, iné priestory alebo pozemky skutočne užíva, resp. osoba, do ktorej práva, zodpovedajúceho domovej slobode, sa pri výkone domovej prehliadky zasahuje (R 97/2018 - II). Dotknutou osobou teda nemusí byť výlučne obvinený (a takúto špecifikáciu neobsahuje ani zákon), ale i ďalší oprávnení užívatelia či vlastníci nehnuteľností, pokiaľ ju reálne ako obydľie užíva [podľa ustálenej judikatúry dokonca domovú prehliadku alebo prehliadku iných priestorov alebo pozemku na účel zabezpečenia veci dôležitej pre trestné konanie nie je potrebné nariadiť, ak je zrejma dobrovoľná súčinnosť osoby, ktorá je vlastníkom alebo oprávneným užívateľom nehnuteľnosti, v (na) ktorej sa má vec nachádzať, a v prípade nariadenia domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov alebo pozemku sa od výkonu prehliadky upustí alebo sa prehliadka ukončí, ak sa dobrovoľné vydanie individuálne určenej veci dosiahlo predchádzajúcou výzvou pri splnení podmienok uvedených v § 104 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. (R 17/2015)].

Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky z 13. októbra 2015 vyplýva, že D. O. bola osobou, ktorá s obvineným B. A. mala v záujmovom byte bývať (túto skutočnosť potvrdil aj obvinený v konaní pred súdom prvého stupňa), pričom sám obvinený sa v čase začatia prehliadky v byte nenachádzal, preto jej bola výzva na dobrovoľné vydanie veci adresovaná správne, i s prípadným časovým odstupom. Hoci spoločné užívanie bytu neskôr svedkyňa poprela, na zákonnosť tohto procesného úkonu to nemá vplyv.

Zo zápisnice nevyplýva, že by v čase výkonu domovej prehliadky bola táto skutočnosť kýmkoľvek spochybňovaná, pričom s obsahom zápisnice boli oboznámené všetky zúčastnené osoby (nesúlad obsahu a východiskových bodov zápisnice s následnými výpoveďami je potom už otázkou hodnotenia dôkazov v konkrétnom konaní, ku ktorému dovolací súd nie je povolaný). Ďalej netreba opomínať ani skutočnosť, že výzva bola adresovaná nielen D. O., ale i samotnému obvinenému B. A., a to ihneď po jeho zadržaní a po príchode na miesto domovej prehliadky, kde bol oboznámený s dovtedy zaistenými vecami, t. j. ihneď, ako to bolo možné. Orgán vykonávajúci domovú prehliadku teda v tomto smere dodržal literu zákona s ohľadom na možnosti, ktoré mal. V tejto súvislosti nie sú relevantné ani špekulácie o tom, či sa D. O. dostavila na úkon dobrovoľne a či orgány činné v trestnom konaní vedeli, kde sa obvinený nachádza a či mu mali umožniť účasť na domovej prehliadke, resp. kedy sa dotknuté osoby na domovú prehliadku dostavili. Popísané úkony orgánov činných v trestnom konaní vyplývali z konkrétnej situácie predmetnej veci a v jej kontexte boli adekvátne a odôvodnené.

Nad rámec už uvedeného možno dodať, že účelom domovej prehliadky je získať vec dôležitú pre trestné konanie, pričom sa podľa § 89 ods. 1 Tr. por. za takúto považuje vec, ktorá môže slúžiť na účely dokazovania, bola použitá alebo určená na spáchanie trestného činu, alebo je výnosom z trestnej činnosti. Pri domovej prehliadke v obydli obvineného B. A. mali byť (v zmysle vydaného príkazu) zaistené najmä omamné a psychotropné látky, jedy a prekurzory, mobilné telefóny, SIM karty, pomôcky pre distribúciu drogy, váhy, finančná hotovosť a iné dôležité veci pre trestné konanie. Je evidentné, že malo ísť o veci spôsobilé usvedčiť obvineného z páchania trestnej činnosti, teda veci s dôkaznou hodnotou. Pri rešpektovaní zásady nemo tenetur se ipsum accusare (nikto nemôže byť prinútený obviňovať seba samého, teda zákaz sebaobviňovania), nebolo pravdepodobné, že by obvinený takýto potenciálne usvedčujúci dôkazný materiál vydal dobrovoľne, navyše sa v obydli nenachádzal. Je potom možné konštatovať, že predchádzajúca výzva na dobrovoľné vydanie veci by vo vzťahu k obvinenému bola zjavne neúspešná, preto takýto postup ani nebolo potrebné aplikovať (išlo o výnimku v zmysle § 104 ods. 2 Tr. por.).

Čo sa týka prítomnosti osôb pri prehliadke, obvinenému B. A. aj D. O. bolo umožnené sa jej zúčastniť, a to v čase, ktorý vzhľadom na všetky okolnosti prichádzal do úvahy. Neprítomnosť týchto osôb na úkone, resp. na jeho časti či podstatnej časti, nemá vplyv na jeho zákonnosť. Ustanovenie § 105 ods. 1 Tr. por. ukladá orgánu vykonávajúcemu domovú prehliadku umožniť účasť dotknutým osobám a v tejto súvislosti mu ukladá aj poučovanie povinnosť. V predmetnej veci sa však dotknuté osoby v nehnuteľnosti nenachádzali, resp. dostavili sa až dodatočne, preto toto ich právo nebolo možné realizovať od počiatku procesného úkonu, ale až s časovým odstupom, za súčasného splnenia povinnosti podľa § 105 ods. 1 Tr. por. Zákon orgánu uskutočňujúcemu prehliadku neukladá povinnosť odložiť jej výkon z dôvodu neprítomnosti dotknutých osôb a takáto povinnosť by bolo dokonca v rozpore so samotným účelom prehliadky, ktorým je zabezpečenie veci dôležitej pre trestné konanie, čo v rámci úspešného zrealizovania tohto úkonu do istej miery predpokladá aj využitie momentu prekvapenia. Tomuto účelu zodpovedá tiež zákonná úprava vyžadujúca doručenie príkazu na domovú prehliadku až pri samotnom výkone (§ 100 ods. 1 in fine Tr. por.), ale i ustálená judikatúra (por. R 97/2018 - II).

Pokiaľ ide o namietané nepresnosti zápisnice o vykonaní domovej prehliadky, najmä čas jej začatia, nezachytenie všetkých okolností a času príchodu dotknutých osôb, tieto možno považovať za drobné nedostatky bez procesného významu, nemajúce vplyv na zákonnosť vykonaného procesného úkonu.

K obsahu domovej prehliadky a záverom z nej vyplývajúcim vrátane kategorizovania vecí v jej priebehu zaistených Najvyšší súd dodáva, že hodnotenie obsahu tohto procesného úkonu patrí pod závery vyplývajúce z hodnotenia dôkazov, na ktoré dovolací súd nie je na podklade dovolania obvineného oprávnený (a contrario § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.). Tieto môže v základnom konaní urobiť len súd prvého stupňa, prípadne v medziach odvolacieho konania aj odvolací súd.

Keďže domová prehliadka sa uskutočnila v súlade so zákonom, za splnenia podmienok považovaných za *conditio sine qua non*, Najvyšší súd nekonštatoval naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.